

A MÁRIA-ÉNEKEKBŐL.

□ Nyul Pál egy dologtól rettenetesen irtózott. Attól, hogy most egy csapásra összes emlékeitől meg kell válnia. Már napok óta készült a pusztító munkára, de mindig másnapra, másnapról harmadnapra halogatta az emlékek megsemmisítését. Miért? kérdezte önmagától sokszor, miért ragaszkodom hozzájuk olyan ostobán? A multnak vége. Vőlegény vagyok. Fonnyadt virágok, rózsaszínű levelek, szerelmes arcképek, örökre bucsut kell vennem tőletek. Így érezte ezt, mélyen, valamivel mélyebben és erősebben, mint ahogy az ember a köznapi dolgokkal bibelődik s talán éppen emiatt félt a vádoló képektől és az áruló levelektől.

□ Nem mert hozzájuk nyulni. Igen, az ember irtózik a halott dolgoktól. És ezek most mind meghaltak az ő számára. Az ő életébe hirtelen beleragyogott két pajkos szem s most ez volt minden. A vállára simult egy gyönyörű fej s most a régi fejeket mind el kellett felejtenie. A kezébe tapadt egy finom kéz s most a régi kezekre nem gondolhatott már. Égő, gyilkos szemei a multnak, tüzes parancsoló kezei a régi életnek, arcába csapódó buja, vörös, parfümös hajak: mindre ráhullt a por. Sok nehéz por. És ezt a por nem lehet többé letörölni.

□ Szaladgált a szobában, fűgén, fiatalon és az új szemekre gondolt. Most, most — ösztökélte magát, most erős leszek. Belenézett a gyertya fényébe, hirtelen a kezébe vette a gyertyatartót, lassan elindult, a szőnyegre nézett, látta, hogy a szőnyegen tarka virágok vannak. Élettelen, tarka virágok s ő most rátiport a szegény, szótalan virágokra.

□ Odament a szekrényhez, rátette a gyertyát és kinyitotta a fiókot. Belenézett, jól, erősen, hogy együtt van-e minden. Minden együtt volt. Még nem nyult semmihez. Tudta, hogy most az utolsó kísérlet előtt áll s ennek okvetlen sikerülnie kell.

□ Kezébe vett egy levelet, nézte, nem olvasta végig, összetépte. Egy másik levél tapadt az ujjai közé. Mosolygott, összetépte. És lassan mind darabokra tépődtek a sárga, kék, piros levelek, kusza vonásuak, szomorúak, szenvedélyesek, mind rongyosan, ziláltan, halottan egymás fölé borultak. Pál folyton mosolygott és tépte, tépte a régi leveleket.

□ Most egy arckép akadt a kezébe. Kettéhasította. Egy szalag hullott a földre. Egy fakó virág. Hozzá szagolt és összemorzsolta. Még egy arckép. Az is

megsemmisült. Megint egy levél. Pál egy kissé megsápadt. Maga se vette észre, hogy a vére ebben a pillanatban forróbban, vagy halkabban keringett-e arcában. De ezt a levelet nem tudta rögtön összetépni. Leült a diványra, végig olvasta a levelet, újra felállt és most idegesen turkált a fiókban. Talált még egy levelet, ötöt, tizet, mind elolvasta s egyiket se tépte össze. Aztán megint egy arcképet, még egyet, egy harmadikat, ezeket le tette a gyertya mellé és nézegette. Nem nyult hozzájuk, csak nézegette a gyertya fényénél a mosolygó fotografiákat.

□ „Látod, — gondolta magában — látod Mária, most te is oda kerülsz a többihez. Le a szőnyegre, a piszokba, a többi mellé. Nincs kegyelem. Meg kell halnod. Sokáig éltél bennem. De most meg kell halnod. A haragod, a szenvedélyed, a gyűlöleted, a mámorod, mind belepusztul most már józanságomba. A szépséged is. A szerelmed is. A gonoszságod is. Mind álom, por, semmi lett, Mária. A gyertya hamva, amibe már nem lehet életet csókolni. A leégett gyújtó, amit nem lehet újra meggyújtani. Menj!”

□ Nézte a képeket, de még mindig nem nyult hozzájuk. Megint sétálgatott a szobában. Ráült az emlékei szétomló bástyájára és vissza nézett a multba. Még nem porladt szét egészen a bástya, még nem zuhant le róla egészen.

□ „Ah, milyen szép voltál, gondolta magában és látta Mária vakító szépségében. Ah, milyen gonosz voltál és látta magát, amint hitványan és becstellenül ödögött Mária után éjjel-nappal, lopva, árnyékszerűen, surranóan és beteg fantáziákkal agyában. Mikor volt? Régen. Egy illatos, meleg élet minden bujasága szállt vissza a pusztuló legényszobába és Pál utoljára még megfürdött ezekben a kábító, forró illatokban.“

□ „Szerettelek, mert rossz voltál. Szerettelek, mert megcsaltál. Szerettelek, mert meggyötörtél. Szerettem a kacagó szádat, a zilált hajadat és a szerelmes, hazug szemedet. Emlékszel Mária? Emlékszel a szerelmes őszre, amikor a május beleszövődött a szeptemberbe virágaival, napsugaraival és boldogságával? És most mégis meg kell halnod.“

□ Visszament a fiókhoz. Kezébe vette az első levelet. Belenézett és összetépte.

□ „Ki ir nékem még egyszer ilyen levelet?“

□ Elolvasta a másodikat is. Összetépte.

□ „Most többet nem fogok a szemére gondolni.“

□ Összetépte a harmadikat is, a negyediket is, mind, mind, ahogy sorjában ott heverték előtte, mind összetépte.

□ „Most nincs semmi. Se finom haj, se finom nyak, se gömbölyű váll, se ragyogó mellek, semmi sincs. Csókok sincsenek. A csókjaidat is összetéptem. Az égő, vad, irtózatoss csókjaidat Mária, a forró szádat is összetéptem, látod, ott hever minden fakón, kiégetten, ostobán a szőnyegen. Vége. Többet nem csókolak meg. Mert amikor a leveleidet csókoltam, téged csókoltalak. Most nincs semmi.

□ Mintha elfáradt volna, megint a diványra ült. Talán dühös lett volna, ha meglátja magát. Most újra egész lelkével a multon csüngött s egy pillanatra se jutott eszébe a jövő. A mult romjain ült égve, fájdalmasan s a szive egészségesen, vágyakozóan sajdukt bele a pusztulásba, amelyben ő maga volt a paskoló zivatar. De akarta ezt a pusztulást s nem mert ellene lázadózni.

□ Felugrott és Mária arcképeit is széthasította. Gyorsan, akaratosan tépte a képeket s már azt hitte, hogy végzett, amikor még egy arckép akadt a kezébe.

□ „Ezt még nem tépem össze, gondolta Pál s a gyertya fényénél nézegette Máriát. Nézte a fehér homlokát, az okos szemét, a ragyogó arcát és a kerek, tiszta nyakát. . . Milyen szép vagy itt Mária, szép, mint a szűz gondolat és tiszta, mint a szerelmes gyermek első, naiv álma. Ez az emlék, ez az ártatlan, szóttalan kép, igen ez kell még nekem. erre még szükségem van, ezt nem szabad megölnöm. Azt hiszem, hogy nem szabad. . . Vágyakozón, melegen tapadt a szeme Mária szemére, aztán lassan felemelte

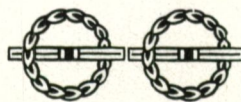
a képet, mintha meg akarná csókolni. De nem csókolta meg. Közel volt már a szája Mária forró szájához s már érezte, hogy újra megszedül, amikor eszébe jutott egy másik száj, friss, kedves és szerelmes, látta, hogy ráragyog két pajkos szem, érezte, hogy a vállára simul egy gyönyörű fej s a kezébe tapad egy finom, meleg kéz. . . Széthasította a képet s ledobta a szemét közé.“

□ Kissé fáradtan sétálgatott a szobában. Mintha hosszú göröngyös uton járt volna, nehéznek érezte a lábát, tompának az agyát. Messze, messze utról tért haza, megjárta a multakat s idejött pihenni, egyelőre ide, a kopott esetlen szobába, hogy aztán elmenjen innen, nagyon messzire, szerelmes tájakra, meleg levegőre, egy gazdag életbe, ahol nincs muzsika, ami megejt, sincsenek üres suttogások és buta raffinériák, hanem egészen más van, ki sem lehet mondani, hogy mi, más, egészen más, mint a mult, talán örökfényű csillagok, bódító illatu virágok, vagy édesen siránkozó gyerekek.

□ Pál mosolygott, már nem érezte a fáradságot. boldog volt, hogy átrohant az emlékeken és kikergette füléből a hazug muzsikát. Ezt akarta s hogy most az egyszer akarni tudott, szerette volna magát átölelni, vagy megcsókolni. Felállt, odament a fiókhöz, kezébe vette a gyertyát, rávilágított a szőnyegre, oda ahol egy halomban heverték a csókok, ölelések, a muzsika és a kábító parfümök, a vörös hajak és forró kezek és se kéz, se szem, se sziv nem tudott többé megmozdulni.

□ „Jó éjt ifjuságom,“ mondta Pál, fölmarkolta a szét-tépt leveleket és képeket, mind beledobta a kályhába. A kiégett csókokat még egyszer elégette.

BERKES IMRE.

Mara!

(El nem küldött levél.)

*Itt már halottak az őszi éjszakák.
Varjak tanyáznak a nyárfák sudarán.
Holdfényes esték titkos emlékéit
Most se siratod? — (üzend meg Marám!)*

*Alkonyatkor hallom, jelzúdul a város,
Fáradt lármája bántja itt a csendet,
Ha beverődik alvó kis falunkba. . .
(Mikor érsz ide? — várlak, üzend meg!)*

*A bronzszinnyaku, barna galambok
Nálunk már nem búgnak szerelmesen,
Elaludtak a cifra, zöld ducban.
(Úgy-e jöttödet hiába lesem. . .?)*

*Az én várásom vak, kába reménység,
Az én szívemre csak szenvedés hajol.
(— Mara, hát sirni, zokogni se jössz el,
Ha engem temetnek a nyárfák alól?)*

Gy. Kocsis László.